

Man kan af det ærede Medlems Ord rent umiddelbart faa et forkert Indtryk af, hvorledes denne Sag hænger sammen. Det er nemlig klart, at naar man vil bedømme, om et Lovforslag er et Fremskridt eller et Tilbageskridt, maa man bedømme det Lovforslag, der til en given Tid foreligger og kan vedtages, ikke i Forhold til de Idealer, der i Forvejen ere opstillede, men i Forhold til den paa det givne Tidspunkt gældende Ordning, som man falder tilbage paa, hvis det nye Forslag ikke bliver vedtaget. Men det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) ved godt, at i 1908 laa Forholdene saaledes, at hvis vi ikke fik det Forslag om kommunal Valgret, som den Gang kunde gennemføres, vare vi ikke faldne tilbage paa Venstres oprindelige Forslag, paa det, vi havde forlangt og ønsket, men paa den hidtil gældende Ordning, og det ærede Medlem fra Sorø er sikkert ogsaa enig med mig i, at den kommunale Valglov af 1908 virkelig ved nærmere Undersøgelse maa siges at være et betydeligt Fremskridt i Forhold til den kommunale Valglov, vi havde før 1908.

Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne sagde endvidere, at Højre gennemførte Forfatningsforandringen i 1866, og Venstre og Højre gennemførte i 1908 en tilsvarende Forfatningsforandring paa det kommunale Omraade. Jeg ved ikke, om det nøjagtigt var Ordene i det ærede Medlems Udtalelse, men det var i hvert Fald Meningen. Ogsaa denne Sammenligning synes mig noget misvisende. Det, der skete i 1866, var i Hovedsagen, at man lod Valgretten til Folketinget forblive urørt, medens Valgretten til Landstinget blev forandret og det paa den Maade, at Landstinget herefter kom til at hvile paa et langt snævrere Valgrundlag end efter Grundloven af 1849. Ved det Valgrundlag med privilegeret Valgret, som Landstinget saaledes kom til at hvile paa, og hvorved det kom til at repræsentere enkelte Klasser af Befolkningen, enkelte Dele af Overklassen, blev der skabt et Modsætningsforhold mellem Folketinget og Landstinget, som efter alle frisisindede Mænds Mening siden den Tid har været Grundsaarsagen til de politiske Konflikter, vi have haft, og til hele den ulykkelige politiske Tilstand, vi have befundet os i siden den Tid. Men det var i Virkeligheden noget helt andet, der skete ved Forandringen af den kommunale Valgret, thi ved den kommunale Valglov af 1908 gennemførte man almindelig Valgret til Sogneraad, Byraad og overalt, hvor den almin-

delig Valgret i det hele har Ordet, og man vælger direkte. Derved ophævedes den privilegerede Valgret, der før var ved Valget til de kommunale Raad, og som endog for Sogneraadens Vedkommende var saadan, at det var den højst beskattede Femtedel af de kommunale Vælgere, der valgte den større Del af Sogneraadet, hvor altsaa den privilegerede Valgret tidligere i Virkeligheden havde Overtaget. For Amtsraadens Vedkommende foregik der i 1908 den Forandring, at medens de kommunale Raad tidligere ved delegerede valgte den større Del af Amtsraadet og en Kreds af højstbeskattede Vælgere den mindre Del af det, hvorved den saakaldte privilegerede Valgret til Amtsraadet i Virkeligheden havde Ret til at besætte omtrent Halvdelen af Amtsraadet, er Forholdet ved Valgloven af 1908 blevet det, at Sogneraadet ved delegerede vælger den overvejende Del af Amtsraadet, medens den privilegerede Valgret til Amtsraadet er indskrænket til $\frac{1}{3}$, og de Amtsraadsvalg, vi have haft efter Loven af 1908, have ogsaa til Fulde godtgjort, at den privilegerede Valgrets Indflydelse i Amtsraadene er bleven formindsket. Hvis man nu er enig om, og det antager jeg, at man fra alle Sider kan blive enig om, at Amtsraadene efter Valgloven af 1908 ere mere demokratisk sammensatte end efter den gamle Kommunallov, og hvis man endvidere er enig om, at Juni-Grundlovens Landsting var mere demokratisk sammensat, end Landstinget er sammensat efter den nugældende Grundlov, og alligevel vil paastaa, at der ved den kommunale Valglov af 1908 er skabt det samme politiske Modsætningsforhold mellem Sogneraad og Amtsraad, som der i 1866 blev skabt mellem Folketing og Landsting, forekommer det mig, at denne Sammenligning til Trods for Paastanden om det modsatte falder i høj Grad ud til Fordel for den kommunale Valglov af 1908. I Virkeligheden maa Sogneraadet være meget mere demokratiseret efter vor nugældende Valglov end efter den tidligere Valglov, naar man mener, at der er skabt et Modsætningsforhold mellem Sogneraadet og Amtsraadet, endda Amtsraadet er mere demokratisk sammensat nu end efter den gamle kommunale Valglov.

Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne appellerede til, at den formentlig lille Rest af Kærlighed, der er tilbage hos Venstrepartiet til den almindelige Valgret, maatte bevirke, at det foreliggende Lovforslag blev gennemført. Naar det ærede